

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

અમદાવાદ ખાતેની ગુજરાતની ઉચ્ચ ન્યાયાલયમાં
વિશેષ દિવાની અરજી નં. ૧૫૯૪૮ /૨૦૧૬

માનનીય જસ્ટિસ કુ. હર્ષા દેવાણી
અને

માનનીય શ્રી જસ્ટિસ એ.એસ. સુપેહિયા

૧. શું સ્થાનિક સમાચાર પત્રોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે?
૨ પત્રકારને બતાવવામાં આવે કે નહીં?
૩ શું ન્યામૂર્તીશ્રી ચુકાદાની પાકી નકલ જોવા માંગે છે?
૪. શું આ દાવામાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશ અંગે કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે?

દીક્ષાંત ઈશ્વર પટેલ અને ર. વાદી(ઓ)

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય અને – ૪ પ્રતિવાદી (ઓ)

ઉપસ્થીતી : શ્રી એ. જે. યાજ્ઞિક, અરજદાર (ઓ) નંબર ૧-૩ માટે વકીલ
સરકારી વકીલ – પ્રતિવાદી (ઓ) નંબર ૧,૩,૫ માટે
શ્રી એચ. એસ. મુનશો, પ્રતિવાદી (ઓ) નંબર ૪ માટેના વકીલ
કુ. રૂપલ આર. પટેલ, પ્રતિવાદી (ઓ) નંબર ૨ માટે વકીલ

કોરમ: સન્માનનીય ન્યાયમૂર્તી કુ. હર્ષા દેવાણી
અને સન્માનનીય જસ્ટીશશ્રી એ. એસ. સુપેહિયા

તારીખ: ૧૭/૧૧/૨૦૧૬ મૌખિક ચુકાદો
(દ્વારા : સન્માનનીય ન્યાયમૂર્તી કુ. હર્ષા દેવાણી)

૧. ભારતના બંધારણની કલમ ૨૨૬ હેઠળની આ અરજી દ્વારા, અરજદારોએ સુરત જિલ્લાના તાલુકા ઓલપાડના બરબોધન, અરિયાના અને સોંડાલખારા ગામડાઓમાં સરપંચના હોદ્દા માટે આરક્ષણમાં ફેરબદલીના હેતુથી પ્રતિવાદી નંબર ૩, કલેક્ટર, જિલ્લા સુરત દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલા ૨૬.૨૨.૨૦૦૧ (અરજીના જોડાણ "B") ના જાહેરનામાને પડકાર્યો છે. અરજદારોએ પ્રતિવાદી-કલેક્ટરને સુરત જિલ્લાના તાલુકા ઓલપાડના બરબોધન, અરિયાના અને સોંડાલખારા ગામોમાં સરપંચના હોદ્દા માટે આરક્ષણમાં આવર્તન લાગુ કરવા અને તેનું કડક પાલન કરવા માટે નિર્દેશની પણ માંગ કરી છે:

- (૧) ભારતના બંધારણની કલમ ૨૪૩-D,
- (૨) ગુજરાત પંચાયત અધિનિયમ, ૧૯૯૩ની કલમ ૫૧ (૨) અને કલમ ૫૧ (૩)
(હવેપછીથી "અધિનિયમ" તરીકે ઓળખવામાં આવશે),
- (૩) ગુજરાત ગ્રામ પંચાયતોની ચૂંટણીના નિયમો ૪,૫,૬,૭,૮,૧૦,૧૧ અને ૧૨
(સરપંચની અનામત કચેરીઓની ફાળવણીની રીત) નિયમો, ૧૯૯૪ (ત્યારબાદ
"નિયમો" તરીકે ઓળખવામાં આવે છે), અને
- (૪) કે. કૃષ્ણ મૂર્તિ (ડૉ.) અને અન્યો વિરુદ્ધ ભારત સંઘના કેસમાં સર્વોચ્ચ
ન્યાયલયનો નિર્ણય અને બીજા, (૨૦૧૦) ૭ એસસીસી ૨૦૨.

અરજદારોએ ગુજરાત રાજ્ય, પંચાયત વિભાગ, તારીખ ૦૩.૦૮.૨૦૧૬ (અરજીના જોડાણ "C") દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલા ૦૩.૦૮.૨૦૧૬ ના પરિપત્રને પણ

પડકાર્યો છે, જેમાં તે સરપંચના કાર્યાલય માટે આરક્ષણનું વર્તુળ અથવા પરિભ્રમણ ચક્રને ફરી શરૂ કરવાની જોગવાઈ કરે છે:

- (૧) ગ્રામ પંચાયતનો વિભાગ, (૨) ગ્રામ પંચાયત બંધ કરવી,
- (૩) ગ્રામ પંચાયતને મ્યુનિસિપલ બરોમાં રૂપાંતરિત કરવી, અને
- (૪) નવી વસ્તી ગણતરી અનુસાર વસ્તીમાં ફેરફાર અનુસૂચિત જાતિઓ, અનુસૂચિત જનજાતિઓ, અન્ય પછાત વર્ગો અને મહિલાઓ માટે અનામતના હેતુથી સરપંચના હોદ્દાઓની ફાળવણીના હેતુ માટે આપવામાં આવેલા વિશેષ ક્ષમીક આંકડામાં ફેરફાર કરશે અને આગળ ઉત્તરદાતાઓને નિર્દેશ માંગશે કે પંચાયત ચૂંટણીમાં સરપંચના હોદ્દા માટે અનામતનું વર્તુળ અથવા આવર્તન ચક્ર ફરી શરૂ થાય તે પહેલાં સમાપ્ત કરવું પડશે.

૨. શરૂઆતમાં એ નોંધવું જોઈએ કે વર્તમાન અરજી દાખલ કરવા અનુસાર, જ્યાં સુધી અરજીના ફકરા ૮ (સી) દ્વારા વિનંતી કરવામાં આવેલી રાહતની વાત છે, એવું લાગે છે કે પ્રતિવાદી રાજ્ય સત્તાવાળાઓએ તેમની કાર્યવાહીમાં સુધારો કર્યો છે અને તે મુજબ, નિયમોના નિયમ ૧૦ હેઠળ જરૂરી અનુસૂચિત જાતિઓ, અનુસૂચિત જનજાતિઓ અને સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગો માટે, એવી રીતે અનામત રાખ્યા છે કે જેથી તે પહેલાં યાદીઓ સમાપ્ત થઈ શકે.તેથી, અરજીમાં ઉઠાવવામાં આવેલી મુખ્ય ફરિયાદ હવે ટકી શકતી નથી.

૩. જો કે, અરજદારોની ફરિયાદ હજુ પણ એટલી હદ સુધી ટકી રહી છે કે તે દલીલ કરવામાં આવે છે કે આવર્તનનો અર્થ એ નથી કે અનુસૂચિત જાતિઓ, અનુસૂચિત જનજાતિઓ, સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગો અને મહિલાઓમાંથી એક અથવા બીજી પ્રકૃતિની ક્રમિક અનામતનો અમલ ન કરવો અને જો વર્ષ ૨૦૧૧માં સુરત જિલ્લાના ઓલપાડ તાલુકાના બરબોધન ગામમાં સરપંચનું પદ કોઈ પણ વર્ગ માટે અનામત રાખવામાં આવ્યું હોય, તો આવર્તનને અસર આપવા માટે ઉપરોક્ત ગામમાં સરપંચનું પદ અનામત રાખવું પડશે.

૪. અરજદારોના વિદ્વાન વકીલ શ્રી એ. જે. યાફ્રિકે બંધારણની કલમ ૨૪૩-ડી તરફ કોર્ટનું ધ્યાન દોર્યું હતું, જે બેઠકો અનામત રાખવાની જોગવાઈ કરે છે અને રજૂઆત કરી હતી કે એક ચોક્કસ જોગવાઈ છે કે અનામત બેઠકો વારાફરતી ફાળવવામાં આવશે. એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે બંધારણ, કલમ ૨૪૩-ડી હેઠળ, મહિલાઓ માટે ક્ષેત્રીય (આડી) અનામતનો વિચાર કરતું નથી. "મહિલા" શબ્દ સામાન્ય વર્ગ તેમજ અનામત વર્ગની મહિલાઓનો સમાવેશ કરે છે. નિયમો અનુસાર, તમામ વર્ગોમાં પંચની ૫૦ ટકા જગ્યાઓ મહિલાઓ માટે અનામત રાખવી પડશે. બંધારણની કલમ ૨૪૩-ડીની કલમ (૪) ની જોગવાઈ દરેક સ્તરે વિવિધ પંચાયતોને વારાફરતી તે કલમ હેઠળ અનામત હોદ્દાઓની ફાળવણીની જોગવાઈ કરે છે.તેથી, જો કોઈ ચોક્કસ ગામની બેઠક મહિલા ઉમેદવાર માટે અનામત હોય, પછી ભલે તે અનુસૂચિત જાતિ, અનુસૂચિત જનજાતિ, સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે

પછાત વર્ગો અથવા સામાન્ય વર્ગની શ્રેણીમાં હોય, મહિલાઓની શ્રેણી અલગ શ્રેણી હોવાથી, આગામી ચૂંટણીમાં તે ગામમાં મહિલાઓને અનામત આપી શકાતી નથી અને વારાફરતી તે અનુસૂચિત જાતિ, અનુસૂચિત જનજાતિ અથવા સામાન્ય વર્ગની સામાન્ય શ્રેણીમાં જવાની હોય છે અને આગામી ચૂંટણીમાં મહિલાઓ માટે અનામત રાખી શકાતી નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે જે રીતે સરપંચના હોદ્દાઓની ફાળવણી કરવામાં આવી છે, તે એવી છે કે અનુસૂચિત જાતિઓ, અનુસૂચિત જનજાતિઓ, સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગો અથવા મહિલાઓ માટે અનામત ચાલુ રહે છે અને તેથી તે પ્રકૃતિમાં શાશ્વત છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે વારાફરતી આરક્ષણ એ બંધારણીય આદેશ છે. બંધારણની કલમ ૨૪૩-ડી (૧) થી (૪) અને તેની જોગવાઈઓ કહે છે કે અનુસૂચિત જાતિઓ, અનુસૂચિત જનજાતિઓ, સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગો અથવા મહિલાઓ માટે આરક્ષણ વારાફરતી હોવું જોઈએ. આવર્તનનો અર્થ એ છે કે જો અગાઉની ચૂંટણીમાં ઉપરોક્ત કોઈપણ વર્ગ માટે બેઠક અનામત રાખવામાં આવી હોય, તો આગામી ચૂંટણીમાં તે અનામત હોવી જોઈએ. વધુમાં, ચૂંટણીના ક્ષેત્રમાં અનામત શિક્ષણ અને સેવાના ક્ષેત્રમાં અનામતથી અલગ છે. કે. ફૃષ્ટ મૂર્તિ (ડૉ.) અને અન્યો વિરુદ્ધ ભારત સંઘ અને અન્ય, (૨૦૧૦) ૭ એસસીસી ૨૦૨, અને વધુ ખાસ કરીને, તેના ફક્ત ૮ અને ૫૦ થી ૫૭ ના કેસમાં સર્વોચ્ચ ન્યાયાલયના નિર્ણયનો સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો હતો. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે જો કોઈપણ રીતે, સરપંચનું પદ સતત ચૂંટણીઓમાં અનામત

રહે છે, તો આવા પુનરાવર્તનનો અર્થ એ છે કે અનામત કાયમી છે, જે પરિભ્રમણના મૂળભૂત સિદ્ધાંતનો હ્ાસ કરે છે.

તેથી, જો નિયમોનું અર્થઘટન કલમ ૨૪૩-ડી હેઠળ આદેશ તરીકે જોગવાઈ કરતાં અન્યથા કરવામાં આવે, તો તે બંધારણીય આદેશ અને સોંપાયેલ કાયદાનું ઉદ્ધંધન છે, એટલે કે, નિયમોને બંધારણીય આદેશ સાથે સુસંગત બનાવવા માટે વંચાણે લેવું પડશે.

તેથી, જો બંધારણે આદેશ આપ્યો હોય કે અનામત વારાફરતી હોવી જોઈએ અને સર્વોચ્ચ અદાલતે અર્થઘટન કર્યું હોય કે અનામત કાયમી ન હોઈ શકે, તો નિયમોને એવી રીતે વાંચવું પડશે કે જેથી બંધારણ અને કાયદાના આદેશની પૂર્તી થઈ શકે.

૪.૧ એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે જો કોઈ બેઠક અનામત ન હોય તો, સામાન્ય વર્ગ તેમજ અનામત વર્ગના દરેક વ્યક્તિ ચૂંટણી લડી શકે છે કારણ કે તે એક સામાન્ય બેઠક છે અને તેથી, જો પરિભ્રમણના સિદ્ધાંતને એવી રીતે અર્થઘટન કરવામાં આવે કે એકવાર એક ચૂંટણીમાં બેઠક અનામત રાખવામાં આવે, તો આગામી ચૂંટણીમાં તે અનામત હોવી જોઈએ, કોઈને પણ કોઈ પૂર્વગ્રહ થતો નથી.

આમ, જે રીતે પ્રતિવાદીઓ દ્વારા સરપંચના હોદ્દાઓ અનામત રાખવામાં આવ્યા છે, જેના દ્વારા અગાઉની ચૂંટણીમાં કોઈ ચોક્કસ વર્ગ માટે અનામત રાખવામાં આવેલ સરપંચનું પદ પછીની ચૂંટણીમાં મહિલાઓ સહિત અન્ય વર્ગ માટે અનામત રાખવામાં આવ્યું છે, જે બંધારણીય આદેશ અને કાયદાની જોગવાઈઓ સાથે

અસંગત હોવાથી, આ અદાલત દ્વારા હસ્તક્ષેપની જરૂર છે.

૫. અરજીનો વિરોધ કરતા, વિદ્વાન સરકારી વકીલ, સુશ્રી મનીષા લવકુમારે રજૂઆત કરી હતી કે ભારતના બંધારણની કલમ ૨૪૩-ડી અનામતની જોગવાઈ કરે છે અને જ્યાં સુધી અનુસૂચિત જાતિઓ, અનુસૂચિત જનજાતિઓ અને સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગોનો સંબંધ છે ત્યાં સુધી અનામત પ્રમાણસર પ્રતિનિધિત્વના સિદ્ધાંત અનુસાર છે, જ્યારે મહિલાઓ માટે અનામતના કિસ્સામાં તે પર્યાપ્ત પ્રતિનિધિત્વના સિદ્ધાંત પર આધારિત છે. પંચની કચેરીઓ અનામત રાખવાની રીત અને રીત નિયમો હેઠળ સ્પષ્ટ રીતે આપવામાં આવી છે તે દર્શાવવા માટે નિયમોનો સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો હતો. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે બંધારણમાં આવર્તનની જોગવાઈ છે અને તે મુજબ, દરેક વર્ગની સાથે સાથે તમામ વર્ગોમાં બેઠકો ફેરવવી જરૂરી છે. તેથી નિયમો એવી રીતે ઘડવામાં આવ્યા છે કે દરેક વર્ગની અંદર બેઠકોની ફેરબદલી થાય, જેથી આગામી ચૂંટણીમાં એક જ વર્ગ એક જ બેઠક પર કબજો ન કરી શકે. એવી વિનંતી કરવામાં આવી હતી કે યાદીઓ નિયમો અનુસાર કડક રીતે ચલાવવામાં આવે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે વિધાનસભાએ મહિલાઓ માટે પર્યાપ્ત અનામતની જોગવાઈઓ કરી છે અને મહિલાઓ માટે અનામત પર સવાલ ઉઠાવવામાં આવ્યો નથી, જે પ્રશ્ન કરવામાં આવે છે તે છે આવર્તનની રીત, જે વૈધાનિક જોગવાઈઓ અનુસાર કડક રીતે કરવામાં આવી છે, જે જોગવાઈઓ પણ આ કેસમાં પડકારનો વિષય નથી.

પ.૧ કે. કૃષ્ણ મૂર્તિ (ડૉ.) વિરુદ્ધ ભારત સંઘ (ઉપરોક્ત) અને ખાસ કરીને તેના ફરરા ૮૦ના કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણયનો સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો હતો. રિલાયન્સને પટેલ વક્તાભાઈ પંજાબાઈ વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્ય, ૨૦૦૧ (૪) જી. એલ. આર. ૨૮૭૩ના દાવામાં આ અદાલતની ખંડપીઠના નિર્ણય પર પણ મૂકવામાં આવ્યું હતું, જેમાં અદાલતનો અભિપ્રાય હતો કે અદાલતના અધિકારક્ષેત્રને કલમ ૨૪૩-ઓ ની જોગવાઈઓ હેઠળ પ્રતિબંધિત કરવામાં આવે છે, કારણ કે તેમાં અરજદારોએ પંચાયતોની ચૂંટણીને લગતી અથવા તેના સંબંધમાં બાબતોના સંદર્ભમાં બંધારણની કલમ ૨૪૩કે (૪) હેઠળ કરવામાં આવેલી બેઠકોની ફાળવણી સંબંધિત કાયદાની જોગવાઈઓની માન્યતાને પડકારી હતી.

પ.૨ પવન કુમાર અને અન્યો વિરુદ્ધ હરિયાણા રાજ્ય, એ. આઈ. આર. ૨૦૦૧ પી. એન્ડ. એચ. ૧૦૨, અને વધુ ખાસ કરીને તેના ફરરા ૧૮ના કેસમાં પંજાબ અને હરિયાણા ઉચ્ચ ન્યાયાલયના નિર્ણય પર પણ આધાર મૂકવામાં આવ્યો હતો, જેમાં અદલતે એવું માન્યું હતું કે આવર્તનના સિદ્ધાંતને અનામતના સિદ્ધાંત પર સ્પષ્ટ ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે જેથી કોઈ ચોક્કસ ગામના સરપંચનું પદ કાં તો તે ગામમાં સામાન્ય વર્ગના મતદારોની નોંધપાત્ર સંખ્યા હોવા છતાં કાયમી ધોરણે અનામત રાખવામાં આવે અથવા ગામમાં અનુસૂચિત જાતિના લોકોની નોંધપાત્ર ટકાવારી

હોવા છતાં કાયમી ધોરણે અનામત રાખવામાં ન આવે. ભારત સંઘ વિરુદ્ધ રાકેશ કુમાર, (૨૦૧૦) ૪ એસ. સી. સી. ૫૦ના દાવામાં સર્વોચ્ચ ન્યાયલાયના નિર્ણયનો પણ સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો હતો.

૬ પ્રતિવાદી નંબર ૨-રાજ્ય ચૂંટણી પંચ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી રૂપલ પટેલ દ્વારા વિદ્વાન સરકારી વકીલ દ્વારા રજૂ કરાયેલા નિવેદનોને અપનાવવામાં આવ્યા હતા.

૭ આ અદાલતે સંબંધિત પક્ષોના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા રજૂ કરાયેલી હરીફ રજૂઆતોને ધ્યાનમાં લીધી છે અને વકીલો દ્વારા ટાંકવામાં આવેલા નિર્ણયોનો અભ્યાસ કર્યો છે.

૮ પ્રતિવાદી સત્તાવાળાઓએ નિયમોના નિયમ ૧૦ અને નિયમ ૧૧ની જોગવાઈઓને અમલમાં મૂકીને જુદા જુદા વર્ગને સરપંચના હોદ્દાઓની ફાળવણીમાં થયેલી ભૂલને સુધારી છે તે હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને, સરપંચના હોદ્દાઓની ફાળવણીના હેતુ માટે દરેક અનામત વર્ગની યાદી સમાપ્ત ન થવા અને છેલ્લી અગાઉની વસ્તી ગણતરીના આધારે સૂચિમાં સુધારો કર્યા પછી દરેક સૂચિની શરૂઆતથી શરૂ થવાની ફરિયાદ હવે અસ્તિત્વમાં નથી.

૯ હવે અદાલત સમક્ષ જે દલીલ કરવામાં આવી છે તે એ છે કે જો અગાઉની

ચૂંટણીમાં, આવા હોદ્દો મહિલાઓ સહિત કોઈપણ વર્ગ માટે અનામત રાખવામાં આવ્યો હોય, તો પ્રતિવાદીઓ માટે આગામી ચૂંટણીમાં સરપંચના ચોક્કસ અધિકારીનું આરક્ષણ ચાલુ રાખવાની મંજૂરી નથી. તેમની દલીલોને મજબૂત કરવા માટે, અરજદારોના વિદ્વાન વકીલે વર્ષ ૧૯૯૬ થી ૨૦૦૬ સુધી અનામત વર્ગો અને સામાન્ય વર્ગને જે રીતે સરપંચના હોદ્દાઓની ફાળવણી કરવામાં આવી હતી તેના તરફ કોર્ટનું ધ્યાન દોર્યું હતું. સુરત જિલ્લાના તાલુકા ઓલપાડના બરબોધન ગામના સંબંધમાં અનામતનો ઉલ્લેખ કરતા, એ તરફ ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું હતું કે વર્ષ ૨૦૦૧માં, સરપંચનું પદ અનુસૂચિત જાતિઓ માટે અનામત રાખવામાં આવ્યું હતું; વર્ષ ૨૦૦૬માં, સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગો માટે; વર્ષ ૨૦૧૧માં, સામાન્ય વર્ગ (મહિલાઓ) માટે અને ચાલુ વર્ષમાં, અનુસૂચિત જનજાતિઓ (મહિલાઓ) માટે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે, તેથી, બરબોધન ગામના સરપંચનું પદ કાયમ એક કે બીજા વર્ગ માટે અનામત રાખવામાં આવ્યું છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે વર્ષ ૨૦૧૧માં સામાન્ય વર્ગમાં મહિલાઓ માટે વર્ષ ૨૦૧૧માં અને ફરી એકવાર વર્ષ ૨૦૧૬માં અનુસૂચિત જનજાતિઓમાં મહિલાઓ માટે પંચના હોદ્દા માટે અનામતની મંજૂરી આપી શકાતી નથી અને તે પછીના દરેક વૈકલ્પિક વર્ષમાં, સામાન્ય વર્ગ માટે પંચના હોદ્દા માટે અનામત ન હોવી જોઈએ. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, વિદ્વાન વકીલના જણાવ્યા અનુસાર, મહિલાઓ માટે સરપંચ પદ માટે અનામતને અનુસૂચિત જાતિઓ, અનુસૂચિત જનજાતિઓ અને સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગો માટે અનામતની સમકક્ષ ગણાવી જોઈએ.

૧૦. હરીફ રજૂઆતો તરફ ધ્યાન આપતા પહેલા, કે. કૃષ્ણ મૂર્તિ (ડૉ.) વિરુદ્ધ ભારત સંઘ (સુપ્રા) ના કેસમાં સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણયનો ઉલ્લેખ કરવો યોગ્ય હોઈ શકે છે, જેના પર અરજદારો માટે વિદ્વાન વકીલ દ્વારા નિર્ભરતા મૂકવામાં આવી છે, જેમાં કોર્ટે આ રીતે ચુકાદો આપ્યો છે:

૮. કલમ ૨૪૩-ડી અને ૨૪૩-ટીની વ્યાપક યોજના ચૂંટાયેલી સ્થાનિક સંસ્થાઓની રચનામાં સામાજિક વિવિધતાનું યોગ્ય પ્રતિનિધિત્વ સુનિશ્ચિત કરવા માટે છે જેથી સમાજમાં પરંપરાગત રીતે નબળા વર્ગોના સશક્તિકરણમાં યોગદાન આપી શકાય. આ નીતિને અનુસરવા માટે પસંદગીનું માધ્યમ અનુસૂચિત જાતિઓ (એસસી), અનુસૂચિત જનજાતિઓ (એસટી), મહિલાઓ અને પછાત વર્ગના ઉમેદવારોની તરફેણમાં બેઠકો અને અધ્યક્ષ પદોનું આરક્ષણ છે:

- કલમ ૨૪૩-ડી (૧) અને કલમ ૨૪૩-ટી (૧) સમાન છે કારણ કે તેઓ નિર્ધારિત કરે છે કે એસસી અને એસટી ઉમેદવારોની તરફેણમાં બેઠકોનું આરક્ષણ આ વર્ગોની વસ્તી અને કુલ વસ્તી વચ્ચેના પ્રમાણ પર આધારિત હોવું જોઈએ. કહેવાની જરૂર નથી કે, રાજ્ય સરકારોને અન્ય પદ્ધતિઓ વચ્ચે વસ્તી સર્વેક્ષણ જેવા પ્રયોગમૂલક માહિતીના આધારે આવા અનામતની હદ નક્કી કરવાની સત્તા આપવામાં આવી છે, જેથી "પ્રમાણસર પ્રતિનિધિત્વ" ના સિદ્ધાંત દ્વારા માર્ગદર્શન આપવામાં આવે છે.
- કલમ ૨૪૩-ડી (૨) અને કલમ ૨૪૩-ટી (૨) વધુમાં જોગવાઈ કરે છે કે એસસી અને એસટી ઉમેદવારો માટે અનામત બેઠકોમાંથી ઓછામાં ઓછી એક તૃતીયાંશ બેઠકો તે વર્ગોની મહિલાઓ માટે અનામત હોવી જોઈએ. તેથી, એક તરફ મહિલાઓની તરફેણમાં અને બીજી તરફ એસસી/એસટીની તરફેણમાં અનામત વચ્ચે આંતરછેદ છે.
- મહિલાઓની તરફેણમાં અનામતના સંદર્ભમાં, કલમ ૨૪૩-ડી (૩) અને કલમ ૨૪૩-ટી (૩) જણાવે છે કે સ્થાનિક સંસ્થાઓમાં કુલ બેઠકોમાંથી ઓછામાં ઓછી એક તૃતીયાંશ બેઠકો મહિલાઓ માટે અનામત હોવી જોઈએ. દેખીતી રીતે, આ "પર્યાપ્ત પ્રતિનિધિત્વ" ના સિદ્ધાંતનું મૂર્ત સ્વરૂપ છે. આ વિચાર ત્યારે

અમલમાં આવે છે જ્યારે એવું જોવા મળે છે કે કોઈ ચોક્કસ વિભાગ ચોક્કસ ક્ષેત્રમાં અપૂરતું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે અને વસ્તીના આ વિભાગને સમય જતાં પર્યાપ્ત પ્રતિનિધિત્વ મળે તે સુનિશ્ચિત કરવા માટે ચોક્કસ મર્યાદા આપવામાં આવે છે.

- અધ્યક્ષ પદના સંદર્ભમાં, કલમ ૨૪૩-ડી (૪) અને કલમ ૨૪૩-ટી (૪) રાજ્ય વિધાનસભાઓને એસસી, એસટી અને મહિલા ઉમેદવારોની તરફેણમાં આ હોદ્દાઓ અનામત રાખવા સક્ષમ બનાવે છે. પંચાયતોના કિસ્સામાં, કલમ ૨૪૩-ડી (૪) ની પ્રથમ જોગવાઈ જણાવે છે કે સમગ્ર રાજ્યમાં અનુસૂચિત જાતિ અને અનુસૂચિત જનજાતિના ઉમેદવારોની તરફેણમાં અનામત અધ્યક્ષ હોદ્દાઓની કુલ સંખ્યા આ વર્ગોની વસ્તી અને કુલ વસ્તી વચ્ચેના પ્રમાણના આધારે હોવી જોઈએ. સમગ્ર રાજ્યમાં પંચાયતોના દરેક સ્તરે તમામ અધ્યક્ષ હોદ્દાઓ સંદર્ભ માળખા તરીકે હોવાથી, કલમ ૨૪૩-ડી (૪) ની બીજી જોગવાઈ જણાવે છે કે આ હોદ્દાઓમાંથી એક તૃતીયાંશ મહિલાઓ માટે અનામત હોવા જોઈએ. કલમ ૨૪૩-ડી (૪) ની ત્રીજી જોગવાઈ જણાવે છે કે ઉપરોક્ત કલમ હેઠળ અનામત અધ્યક્ષ હોદ્દાઓની સંખ્યા દરેક સ્તરની વિવિધ પંચાયતોને વારાફરતી ફાળવવામાં આવશે. આ વારાફરતી (ચક્રાકાર) નીતિ કોઈ ચોક્કસ હોદ્દો કાયમ માટે અનામત રાખવાની શક્યતા સામે રક્ષણ આપે છે. એ નોંધવું યોગ્ય છે કે પંચાયતો માટેની અનામત નીતિથી વિપરીત, નગરપાલિકાઓમાં અધ્યક્ષ હોદ્દાઓના આરક્ષણને માર્ગદર્શન આપવા માટે કલમ ૨૪૩-ટી (૪) સાથે કોઈ તુલનાત્મક જોગવાઈઓ નથી. કલમ ૨૪૩-ડી અને કલમ ૨૪૩-ટીમાં સૂચવવામાં આવેલી અન્યથા સમાન યોજનાઓ વચ્ચે આ એક નોંધપાત્ર તફાવત છે.
- કલમ ૨૪૩-ડી (૫) અને કલમ ૨૪૩-ટી (૫) ની નોંધ લેવી પણ યોગ્ય છે, જે બંને જોગવાઈ કરે છે કે એસ.સી. અને એસ.ટી. વર્ગોની તરફેણમાં બેઠકો અને અધ્યક્ષ પદોનું આરક્ષણ કલમ ૩૩૪ હેઠળ વિચારેલા સમયગાળા માટે કાર્યરત રહેશે. અહીં એ વાત પર ભાર મૂકવો જોઈએ કે મહિલાઓની તરફેણમાં કરવામાં આવેલા આરક્ષણ માટે આવી કોઈ સમય મર્યાદા નથી, જેનો અર્થ છે કે તેઓ કાયમ માટે કામ કરશે.

- કલમ ૨૪૩-ડી (૬) અને કલમ ૨૪૩-ટી (૬) "નાગરિકોના પછાત વર્ગ" ની તરફેણમાં બેઠકો તેમજ અધ્યક્ષ હોદ્દાઓ અનામત રાખવાની રાજ્ય વિધાનસભાઓની સત્તાને ધ્યાનમાં લે છે. એસસી, એસટી અને મહિલા ઉમેદવારોની તરફેણમાં અનામત સાથે સંબંધિત ઉપરોક્ત જોગવાઈઓથી વિપરીત, કલમ ૨૪૩-ડી (૬) અને કલમ ૨૪૩-ટી (૬) સ્પષ્ટપણે અનામતની માત્રા અંગે માર્ગદર્શન પૂરું પાડતી નથી. કોઈ સ્પષ્ટ માપદંડ અથવા મર્યાદાની ગેરહાજરીમાં, એવું માની શકાય છે કે કલમ ૨૪૩-ડી (૬) હેઠળ ધ્યાનમાં લેવામાં આવેલી અનામત નીતિઓ સામાન્ય રીતે પ્રમાણસર પ્રતિનિધિત્વના ધોરણ દ્વારા સંચાલિત થશે સ્થાનિક સ્વ-સરકારના સંદર્ભમાં અનામતનું સ્વરૂપ અને હેતુ ઉચ્ચ શિક્ષણ અને જાહેર રોજગાર કરતાં અલગ છે.

૫૧.વિવાદાસ્પદ મુદ્દાઓને સંબોધતા પહેલા, ચૂંટાયેલી સ્થાનિક સંસ્થાઓમાં અનામત માટેની જોગવાઈઓ પાછળની વ્યાપક વિચારણાઓની તપાસ કરવી જરૂરી છે. શરૂઆતમાં, અમે શ્રી રાજીવ ધવનના સૂચન સાથે સંમત છીએ કે કલમ ૧૫ (૪) અને ૧૬ (૪) દ્વારા ધ્યાનમાં લેવામાં આવેલા અનામતના લાભો આપવા માટે જે સિદ્ધાંતો વિકસાવવામાં આવ્યા છે તે કલમ ૨૪૩-ડી અને ૨૪૩-ટી દ્વારા સક્ષમ આરક્ષણના સંદર્ભમાં યાંત્રિક રીતે લાગુ કરી શકાતા નથી. આ સંદર્ભમાં, અમે એ દરખાસ્તને સમર્થન આપીએ છીએ કે કલમ ૨૪૩-ડી અને ૨૪૩-ટી સ્થાનિક સ્વરાજની સંસ્થાઓમાં અનામત માટે એક અલગ અને સ્વતંત્ર બંધારણીય આધાર બનાવે છે, જેનું સ્વરૂપ અને હેતુ અનુક્રમે કલમ ૧૫ (૪) અને ૧૬ (૪) હેઠળ વિચાર્યા મુજબ ઉચ્ચ શિક્ષણ અને જાહેર રોજગારની પહોંચમાં સુધારો કરવા માટે રચાયેલ અનામત નીતિઓથી અલગ છે.

૫૨. ખાસ કરીને કલમ ૧૬ (૪) અને કલમ ૨૪૩-ડી વચ્ચેની ધર્મશાસ્ત્રની બિનકાર્યક્ષમતાના સંદર્ભમાં, અમે બોમ્બે હાઈકોર્ટના એક નિર્ણય સાથે સંમત છીએ, જેનો અહેવાલ વિનાયકરાવ ગંગારામજી દેશમુખ વિરુદ્ધ પી. સી. અગ્રવાલ તરીકે આપવામાં આવ્યો છે. તે દાવામાં એવી હકીકત સામેલ હતી કે જ્યાં પંચાયતમાં અધ્યક્ષનું પદ અનુસૂચિત જાતિની મહિલાની તરફેણમાં અનામત રાખવામાં આવ્યું હતું. આ આરક્ષણને જાળવી રાખવા દરમિયાન, તે નીચે મુજબ રાખવામાં આવ્યું હતું: (એ. આઈ. આર. પૃષ્ઠ ૧૪૩, પેરા ૪)

“૪. ... હવે, ૭૩મા અને ૭૪મા બંધારણીય સુધારા પછી, સ્થાનિક સંસ્થાઓના બંધારણને બંધારણીય રક્ષણ આપવામાં આવ્યું છે અને કલમ ૨૪૩-ડી આદેશ આપે છે કે દરેક પંચાયતમાં અનુસૂચિત જાતિ અને અનુસૂચિત જનજાતિ માટે એક બેઠક અનામત રાખવામાં આવે અને ઉપરોક્ત કલમ ૨૪૩-ડીની કલમ (૪) એ પણ નિર્દેશ આપે છે કે ગામમાં અથવા અન્ય કોઈપણ સ્તરે પંચાયતોમાં અધ્યક્ષોના હોદ્દાઓ અનુસૂચિત જાતિ, અનુસૂચિત જનજાતિ અને મહિલાઓ માટે એવી રીતે અનામત રાખવામાં આવશે કે જે રાજ્યની વિધાનસભા કાયદા દ્વારા પ્રદાન કરે.તેથી, ગ્રામ પંચાયત જેવી સ્થાનિક સંસ્થાઓમાં અનામતનું સંચાલન કલમ ૧૬ (૪) દ્વારા થતું નથી, જે જાહેર રોજગારમાં અનામત વિશે બોલે છે, પરંતુ એક અલગ બંધારણીય સત્તા છે જે આવી સ્થાનિક સંસ્થાઓમાં અનામતનું નિર્દેશન કરે છે.” આપણે ચોક્કસપણે એ હકીકતથી માહિતગાર છીએ કે ભૂતકાળમાં કેટલાક નિર્ણયોએ શિક્ષણ અને રોજગારના સંબંધમાં વિકસિત સિદ્ધાંતોને લાગુ કરીને સ્થાનિક સ્વરાજની સરકારમાં અનામતની માન્યતાની તપાસ કરી છે.

૫૩.આ સંદર્ભમાં, અમે શ્રી એમ. રામા જોઈસ દ્વારા કરવામાં આવેલી એક રજૂઆત સાથે આંશિક સંમત છીએ કે શિક્ષણ અને રોજગારની પહોંચ પર પ્રતિબંધ મૂકતા ગેરફાયદાઓની પ્રકૃતિને રાજકીય પ્રતિનિધિત્વના ક્ષેત્રમાં ગેરફાયદા સાથે સહેલાઈથી સરખાવી શકાતી નથી.ખાતરી કરવા માટે, સામાજિક અને આર્થિક અર્થમાં પછાતપણું એ રાજકીય પછાતપણું સૂચવતું નથી.

જો કે, "પસંદગી" (શિક્ષણ અને રોજગારના કિસ્સામાં) અને "ચૂંટણી" (રાજકીય પ્રતિનિધિત્વના કિસ્સામાં) વચ્ચેના તફાવત પર અરજદારનો ભાર તેમાં સામેલ જટિલતાઓને પર્યાપ્ત રીતે પ્રતિબિંબિત કરતો નથી.તે નિઃશંકપણે નિર્વિવાદ છે કે શિક્ષણ અને રોજગારની પહોંચ કોને મળી શકે તે નક્કી કરવા માટે, યોગ્યતા અને કાર્યક્ષમતાની વિચારણાઓને યોગ્ય ધ્યાન આપવું આવશ્યક છે જેને ઉદ્દેશ્યપૂર્ણ રીતે માપી શકાય છે.

તેથી, શૈક્ષણિક સંસ્થાઓમાં પ્રવેશ અને સરકારી નોકરીઓમાં ભરતી સામાન્ય રીતે પરીક્ષાઓ, ઈન્ટરવ્યુ અથવા ભૂતકાળના પ્રદર્શનનું મૂલ્યાંકન જેવી પદ્ધતિઓ દ્વારા કરવામાં આવે છે.

જ્યારે એસસી/એસટી/ઓ. બી. સી. વર્ગના અરજદારો આ પદ્ધતિઓ દ્વારા સ્પર્ધા કરે છે ત્યારે તેમને ગેરલાભ થાય છે એવું અનુભવાય છે, તેથી અનામતના લાભો આપીને સમાન તક ઊભી કરવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવે છે.

૫૪. રાજકીય ભાગીદારીના ક્ષેત્રમાં, કોઈ પણ સ્તરે પ્રતિનિધિ સંસ્થાઓમાં કોણ ચૂંટાય તેવી શક્યતા વધુ છે તે નિર્ધારિત કરવા માટે કોઈ ઉદ્દેશ્ય માપદંડ હોઈ શકે નહીં. મતદારોની પસંદગીઓ ઉમેદવારની યોગ્યતા અને કાર્યક્ષમતાના વસ્તુનિષ્ઠ મૂલ્યાંકન દ્વારા સંચાલિત થતી નથી. તેના બદલે, તેઓ વ્યક્તિલક્ષી પરિબલો દ્વારા આકાર આપવામાં આવે છે જેમ કે ઉમેદવારની સમર્થન મેળવવા માટેની ક્ષમતા, ભૂતકાળની સેવાની વિગતો, સ્વીકૃત વિચારધારા અને અન્ય લોકો વચ્ચે સંગઠિત જૂથો સાથે જોડાણ. આ સંદર્ભમાં, તે તદ્દન શક્ય છે કે એસસી/એસટી/ઓ. બી. સી. વર્ગના ઉમેદવારો આ વ્યક્તિલક્ષી ગુણો દર્શાવી શકે અને પ્રમાણમાં સારા જૂથોના ઉમેદવારો સામે ચૂંટણી જીતી શકે. જો કે, આવા દૃશ્યને તમામ સંજોગોમાં ધારી શકાતું નથી. કેટલીક સ્થાનિક પરિસ્થિતિઓમાં સામાજિક અને આર્થિક અર્થમાં પછાતપણું પણ અસરકારક રાજકીય ભાગીદારી અને પ્રતિનિધિત્વમાં અવરોધ તરીકે કામ કરી શકે છે. જ્યારે સ્થાનિક સંસ્થાઓની ચૂંટણીના હેતુ માટે સમાન તક ઊભી કરવાની વાત આવે છે, ત્યારે સામાજિક અને આર્થિક અર્થમાં પછાતપણું ખરેખર અનામત લાભ આપવા માટેના માપદંડોમાંનું એક હોઈ શકે છે.

૫૫. એ ધ્યાનમાં રાખવું જોઈએ કે એક તરફ શિક્ષણ અને રોજગારની પહોંચથી મળતા લાભોની પ્રકૃતિ અને બીજી તરફ પાયાના સ્તરે રાજકીય પ્રતિનિધિત્વ વચ્ચે પણ સ્વાભાવિક તફાવત છે. જ્યારે ઉચ્ચ શિક્ષણ અને જાહેર રોજગારની પહોંચ વ્યક્તિગત લાભાર્થીઓના સામાજિક-આર્થિક ઉત્થાનની સંભાવનાઓમાં વધારો કરે છે, ત્યારે સ્થાનિક સ્વ-સરકારમાં ભાગીદારીનો હેતુ સમુદાય માટે સશક્તિકરણના વધુ તાત્કાલિક પગલા તરીકે છે જેનો ચૂંટાયેલા પ્રતિનિધિ સંબંધ ધરાવે છે.

૫૬. લોકશાહી વિકેન્દ્રીકરણનો ઉદ્દેશ માત્ર શાસનને લોકોની નજીક લાવવાનો નથી, પરંતુ તેને વધુ સહભાગી, સર્વસમાવેશક અને સમાજના નબળા વર્ગો માટે જવાબદાર બનાવવાનો પણ છે. આ અર્થમાં, સ્થાનિક સ્વરાજની સરકારમાં અનામતનો હેતુ માત્ર ચૂંટાયેલા પ્રતિનિધિઓને બદલે સમગ્ર સમુદાયને સીધો લાભ પહોંચાડવાનો છે. આ જ કારણ છે કે રાજકીય પ્રતિનિધિત્વના સંદર્ભમાં " ફ્ીમી લેયર " (ઉન્નત વર્ગ)ને

બાકાત રાખી શકાય નહીં. જે જૂથો અનામત નીતિઓના ઇચ્છિત લાભાર્થી છે તેમની અંદરની વ્યક્તિઓની સામાજિક-આર્થિક સ્થિતિમાં અસમાનતા હોવી નિશ્ચિત છે. જ્યારે શિક્ષણ અને રોજગાર માટે અનામતના સંદર્ભમાં " ક્વીમી લેયર" (ઉન્નત વર્ગ) ને બાકાત રાખવું શક્ય તેમજ ઇચ્છનીય હોઈ શકે છે, તે જ સિદ્ધાંતને સ્થાનિક સ્વરાજની સરકારના સંદર્ભમાં વિસ્તૃત કરી શકાતો નથી.

૫૭. પંચાયતોના સ્તરે, ચૂંટાયેલા વ્યક્તિનું સશક્તિકરણ એ નબળા વર્ગોના હિતોને આગળ વધારવાના મોટા ધ્યેયને આગળ વધારવા માટેનું એક સાધન છે. તેથી, સ્થાનિક સંસ્થાઓની રચનામાં વિવિધતા સુનિશ્ચિત કરવા માટે રચવામાં આવેલા અનામત લાભોમાંથી ઇચ્છિત લાભાર્થીઓમાંથી પ્રમાણમાં સારી વ્યક્તિઓને બાકાત રાખવી એ વિરોધાભાસી હશે. એવી શક્યતા છે કે આવી વ્યક્તિઓ તેમના સંબંધિત સમુદાયોના હિતોનું પ્રતિનિધિત્વ કરવા અને તેનું રક્ષણ કરવા માટે વધુ સારી રીતે સજ્જ થઈ શકે. હવે આપણે વિવાદાસ્પદ મુદ્દાઓના જવાબો આપવાનો પ્રયાસ કરી શકીએ છીએ.

૧૧. આમ, સર્વોચ્ચ અદાલતે ઉપરોક્ત નિર્ણયમાં નિર્ધારિત કર્યું છે કે કલમ ૨૪૩-ડી (૧) અને ૨૪૩-ટી (૧) સમાન છે કારણ કે તેઓ નિર્ધારિત કરે છે કે અનુસૂચિત જાતિઓ અને અનુસૂચિત જનજાતિના ઉમેદવારોની તરફેણમાં બેઠકોનું આરક્ષણ આ વર્ગોની વસ્તી અને સંબંધિત વિસ્તારની કુલ વસ્તી વચ્ચેના પ્રમાણના આધારે હોવું જોઈએ. કલમ ૨૪૩-ડી (૨) અને કલમ ૨૪૩-ટી (૨) વધુમાં જોગવાઈ કરે છે કે અનુસૂચિત જાતિ અને અનુસૂચિત જનજાતિના ઉમેદવારો માટે અનામત બેઠકોમાંથી ઓછામાં ઓછી એક તૃતીયાંશ બેઠકો તે વર્ગોની મહિલાઓ માટે અનામત હોવી જોઈએ. તેથી, એક તરફ મહિલાઓની તરફેણમાં અને બીજી તરફ એસસી/એસટીની તરફેણમાં અનામત વચ્ચે આંતરછેદ છે. ઉપરોક્ત નિર્ણયના

ફક્ત ૬૪ માં અદાલતે આ રીતે ચુકાદો આપ્યો છે: "૬૪. સ્થાનિક સ્વરાજ્યમાં પછાત વર્ગોની તરફેણમાં અનામતની માત્રા અંગે સ્પષ્ટ બંધારણીય માર્ગદર્શનની ગેરહાજરીમાં, પ્રમાણસર અનામતનો નિયમ છે. જો કે, આપણે એ હકીકત પર ભાર મૂકવો જોઈએ કે SC/ST/OBC ની તરફેણમાં ઊભી અનામતના સંદર્ભમાં ૫૦ ટકાની ઉપરની ટોચમર્યાદાનો ભંગ થવો જોઈએ નહીં. આ ઉપલી ટોચમર્યાદાનો ભંગ કરવાના પ્રશ્ન પર, અરજદારો દ્વારા કરવામાં આવેલી દલીલો થોડી ખોટી હતી કારણ કે તેમાં અનુસૂચિત જાતિ/અનુસૂચિત જનજાતિ/અન્ય પછાત વર્ગોની તરફેણમાં ઊભી અનામત તેમજ મહિલાઓની તરફેણમાં ક્ષૈતીજ (આડી) અનામતનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો, જેથી કેટલાક રાજ્યોમાં ૫૦ ટકાની ટોચમર્યાદાનો ભંગ કરવામાં આવ્યો હોવાનો દાવો કરવામાં આવ્યો હતો. આ સ્પષ્ટપણે સ્થિતિની ગેરસમજણ હતી કારણ કે મહિલાઓની તરફેણમાં ક્ષૈતીજ (આડી) અનામત એસસી/એસટી/ઓબીસીની તરફેણમાં ઊભી અનામત સાથે જોડાયેલી છે, કારણ કે પછીની શ્રેણીઓ માટે અનામત એક તૃતીયાંશ બેઠકો તે જ વર્ગની મહિલાઓ માટે અનામત રાખવાની છે. આનો અર્થ એ છે કે જો કોઈએ ૫૦ ટકાની ઉપરની ટોચમર્યાદાનું ઉલ્લંઘન થયું છે કે કેમ તેનો અંદાજ લગાવવો હોય તો સામાન્ય વર્ગની મહિલાઓ માટે નિર્ધારિત બેઠકોનો હિસાબ રાખવામાં આવતો નથી.

૧૨. ઉપરોક્ત પૃષ્ઠભૂમિમાં, જો કોઈ એ હકીકત પર વિચાર કરે કે અનુસૂચિત જાતિઓ અને અનુસૂચિત જનજાતિઓ તેમજ સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગો માટે અનામત કુલ સરપંચના કુલ હોદ્દાઓના ૫૦ ટકા સુધી કરી

શકાય છે, જેમાંથી ૫૦ ટકા મહિલાઓ માટે અનામત છે; અને સામાન્ય વર્ગને ફાળવણી માટે ઉપલબ્ધ સરપંચના હોદ્દાઓમાંથી પણ, આવા હોદ્દાઓમાંથી ૫૦ ટકા મહિલાઓ માટે અનામત રાખવી જરૂરી છે, તો તે સ્પષ્ટ છે કે અનુસૂચિત જાતિઓ અને અનુસૂચિત જનજાતિઓ માટે કુલ અનામત અને તે વર્ગોમાં મહિલાઓ માટે અનામત સાથે સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગો માટે કુલ અનામત. આ ઉપરાંત સામાન્ય વર્ગમાં મહિલાઓ માટે અનામત, સરપંચના હોદ્દાઓની કુલ સંખ્યાના ૫૦ ટકાથી વધુ હોવાની શક્યતા છે. જો અરજદારો માટે વિદ્વાન વકીલ દ્વારા એવી દલીલ કરવામાં આવે કે દરેક અનુગામી ચૂંટણીમાં, જો અગાઉની ચૂંટણીમાં, સામાન્ય વર્ગની મહિલાઓ સહિત કોઈ પણ વર્ગ માટે આગામી ચૂંટણીમાં બેઠક અનામત રાખવામાં આવી હોય, તો તે અનામત રાખવી જરૂરી છે, સ્વીકારવામાં આવે તો, આમ કરવું શક્ય ન હોત, કારણ કે, જો સામાન્ય વર્ગમાં મહિલાઓ માટે અનામતને અનામત ગણવામાં આવે તો, અનામત હોદ્દાઓની કુલ સંખ્યા ૫૦ ટકાથી વધી જશે અને તેથી, દરેક પંચાયતમાં, સામાન્ય વર્ગ (સામાન્ય) બેઠક અને અનામત વર્ગની બેઠકને ફેરવવી શક્ય ન હોત, જેમાં મહિલાઓ પણ સામેલ હશે. દરેક વૈકલ્પિક ચૂંટણીમાં સામાન્ય વર્ગ.વધુમાં, જો અરજદારની દલીલ સ્વીકારવામાં આવે તો, વિવિધ વર્ગો માટે અનામત સરપંચના હોદ્દાઓની ફાળવણી સંબંધિત નિયમોનું સંચાલન કરવું પણ શક્ય બનશે નહીં. આ સંબંધમાં, સંબંધિત નિયમોનો સંદર્ભ નીચે મુજબ કરી શકાય છે:

“૪. સરપંચની કચેરીઓમાં આરક્ષણની રીત. –

- (૧) અનુસૂચિત જાતિ, અનુસૂચિત જનજાતિ અને સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગોના રાજ્યમાં ગ્રામ પંચાયતોના પંચના હોદ્દાઓનું આરક્ષણ કાયદાની કલમ ૫૧ની પેટા-કલમ (૨) ની કલમ (એ) હેઠળ હવે પછી નિર્દિષ્ટ કરેલી રીતે કરવામાં આવશે.
- (૨) તાલુકા ખાતેની ગ્રામ પંચાયતોના સરપંચના હોદ્દાઓ રાજ્ય સરકાર દ્વારા અનુસૂચિત જાતિઓ અને અનુસૂચિત જનજાતિઓ માટે અનામત રાખવામાં આવશે અને તાલુકાઓમાં ગ્રામ પંચાયતોમાં જેમ અનામત હોય તેટલા સરપંચના હોદ્દાઓની સંખ્યા તાલુકામાં ગ્રામ પંચાયતોના સરપંચના હોદ્દાઓની કુલ સંખ્યાના અનુસૂચિત જાતિઓની વસ્તી જેટલા પ્રમાણમાં હશે. તાલુકામાં અથવા તાલુકામાં અનુસૂચિત જનજાતિઓ તાલુકાની કુલ વસ્તી ધરાવે છે.
- (૩) તાલુકામાં ગ્રામ પંચાયતોના સરપંચના હોદ્દાઓ રાજ્ય સરકાર દ્વારા સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગો માટે અનામત રાખવામાં આવશે અને આ રીતે અનામત તાલુકામાં ગ્રામ પંચાયતોના સરપંચના હોદ્દાઓની સંખ્યા તાલુકામાં ગ્રામ પંચાયતોના સરપંચના હોદ્દાઓની કુલ સંખ્યાના દસ ટકા હશે.

૫. સરપંચની ફાળવણી કચેરીઓ અનુસૂચિત જાતિઓ માટે અનામત છે.

- (૧) રાજ્ય સરકારે નિયમ ૪ હેઠળ અનુસૂચિત જાતિઓ માટે અનામત રાખેલા તાલુકાના ગ્રામ પંચાયતોના સરપંચની કચેરીઓની સંખ્યાની ફાળવણીના હેતુસર, રાજ્ય સરકાર અનુસૂચિત જાતિઓની વસ્તી ધરાવતા તાલુકાના ગામડાઓ નક્કી કરશે અને દરેક ગામમાં અનુસૂચિત જાતિઓની વસ્તીની ટકાવારી અનુસાર તાલુકાના આવા ગામડાઓને અનુસૂચિત જાતિઓની વસ્તીની સૌથી વધુ ટકાવારી ધરાવતા ગામથી શરૂ કરીને શ્રેણીબદ્ધ રીતે ગોઠવવામાં આવશે અને તેમને ૮૦,૮૦૨ અને તેથી વધુ ક્રમ સંખ્યાઓ સોંપવામાં આવશે.
- (૨) આ રીતે સોંપેલ ક્રમ નંબર વિશેષ ક્રમ નંબર અથવા અનુસૂચિત જાતિ તરીકે ઓળખાય છે.
- (૩) રાજ્ય સરકાર અનુસૂચિત જાતિઓ માટે આરક્ષિત તાલુકામાં (અનુસૂચિત જાતિઓની મહિલાઓ માટે આરક્ષિત એવા હોદ્દાઓમાંથી એક તૃતીયાંશ સહિત) ગ્રામ પંચાયતોના સરપંચના હોદ્દાઓની સંખ્યા અનુસૂચિત જાતિઓ માટે વિશેષ ક્રમિક સંખ્યા ધરાવતા ગામોને વારાફરતી અનુક્રમે ફાળવશે, જેથી મહિલાઓ માટે આરક્ષિત એવા સરપંચના હોદ્દાઓની ફાળવણીને પ્રાધાન્ય આપવામાં આવે.

૬. અનુસૂચિત જનજાતિઓ માટે અનામત સરપંચની જગ્યાઓની ફાળવણી.

- (૧) નિયમ ૪ હેઠળ અનુસૂચિત જનજાતિઓ માટે અનામત તરીકે રાજ્ય સરકાર દ્વારા નક્કી કરાયેલ તાલુકાની ગ્રામ પંચાયતોના સરપંચની કચેરીઓની સંખ્યાની ફાળવણીના હેતુસર, રાજ્ય સરકાર અનુસૂચિત જનજાતિઓની વસ્તી ધરાવતા તાલુકાનું ગામ નક્કી કરશે અને દરેક ગામમાં અનુસૂચિત જનજાતિઓની વસ્તીની ટકાવારી અનુસાર તાલુકાના આવા ગામોને અનુસૂચિત જનજાતિઓની વસ્તીની સૌથી વધુ ટકાવારી ધરાવતા ગામથી શરૂ કરીને શ્રેણીબદ્ધ રીતે ગોઠવવામાં આવશે અને તેમને અનુસૂચિત જનજાતિ ૧, અનુસૂચિત જનજાતિ ૨ વગેરે તરીકે ક્રમિક સંખ્યાઓ સોંપવામાં આવશે.
- (૨) આ રીતે સોંપવામાં આવેલ ક્રમિક સંખ્યાઓ અનુસૂચિત જનજાતિઓ માટે વિશેષ ક્રમિક સંખ્યાઓ તરીકે ઓળખાય છે.
- (૩) રાજ્ય સરકાર, નિયમ પના પેટા-નિયમ (૩) હેઠળ અનુસૂચિત જાતિઓ માટે આરક્ષિત તાલુકામાં ગ્રામ પંચાયતોના સરપંચના હોદ્દાઓની ફાળવણી કર્યા પછી, અનુસૂચિત જનજાતિઓ માટે આરક્ષિત તાલુકામાં ગ્રામ પંચાયતોના સરપંચના હોદ્દાઓની સંખ્યા (અનુસૂચિત જનજાતિઓની મહિલાઓ માટે આરક્ષિત એવા હોદ્દાઓમાંથી એક તૃતીયાંશ સહિત) અનુસૂચિત જનજાતિઓ માટે વિશેષ ક્રમિક સંખ્યા ધરાવતા ગામડાઓને વારાફરતી ક્રમિક રીતે ફાળવશે જેથી મહિલાઓ માટે આરક્ષિત સરપંચના હોદ્દાઓની ફાળવણીને પ્રાધાન્ય આપવામાં આવે.

૭. સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગો માટે અનામત સરપંચની જગ્યાઓની ફાળવણી.

- (૧) નિયમ ૪ હેઠળ સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગો માટે અનામત તરીકે રાજ્ય સરકાર દ્વારા નિર્ધારિત તાલુકાની ગ્રામ પંચાયતોના સરપંચની કચેરીઓની સંખ્યાની ફાળવણીના હેતુસર, રાજ્ય સરકાર ગુજરાત ગ્રામ પંચાયત ચૂંટણી (આવર્તન દ્વારા અનામત બેઠકોની ફાળવણીની રીત) નિયમોના નિયમ ૬ ના પેટા-નિયમ (૫) હેઠળ રાજ્ય સરકારના નિર્ણયને ધ્યાનમાં લેશે. ૧૯૯૪ ગામની કુલ વસ્તીના પાંચ ટકાથી વધુની હદ સુધી સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગોની વસ્તી ધરાવતું તાલુકાનું ગામ નક્કી કરવું અને તાલુકાનું એવું ગામ ગ્રામ પંચાયતોના નામોના મૂળાક્ષર ક્રમ અનુસાર ગોઠવવું પડશે અને તેને એસ. ઇ. ૧ એસ. ઇ. ૨ અને તેથી વધુ તરીકે ક્રમિક સંખ્યાઓ સોંપવામાં આવશે.

- (૨) આ રીતે સોંપવામાં આવેલ ક્રમિક સંખ્યાઓ સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગો માટે વિશેષ ક્રમિક સંખ્યાઓ તરીકે ઓળખાય છે.
- (૩) રાજ્ય સરકારે નિયમો ૫ અને ૬ હેઠળ અનુસૂચિત જાતિઓ અને અનુસૂચિત જનજાતિઓ માટે અનામત તાલુકામાં ગ્રામ પંચાયતોના સરપંચના હોદ્દાઓ ફાળવ્યા પછી સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગો (સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગોની મહિલાઓ માટે અનામત એવા હોદ્દાઓમાંથી ત્રીજા ભાગ સહિત) માટે અનામત અધિનિયમની કલમ ૫૧ની પેટા-કલમ (૨) ની કલમ (એ) અને નિયમ ૪ના પેટા-નિયમ (૩) હેઠળ રાજ્ય સરકાર દ્વારા નક્કી કરવામાં આવેલા તાલુકામાં ગ્રામ પંચાયતોના સરપંચના હોદ્દાઓની સંખ્યા શ્રેણીબદ્ધ રીતે વિશેષ ક્રમિક સંખ્યા ધરાવતા ગામડાઓને અથવા સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગો, જેથી મહિલાઓ માટે અનામત રાખવામાં આવેલા સરપંચના હોદ્દાઓની ફાળવણીને પ્રાધાન્ય આપવામાં આવશે.

૮. અન્ય લોકોને સરપંચના હોદ્દાઓની ફાળવણી.

રાજ્ય સરકાર, નિયમો ૫,૬ અને ૭ હેઠળ અનુસૂચિત જાતિઓ, અનુસૂચિત જનજાતિઓ અને સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગો માટે અનામત તાલુકામાં ગ્રામ પંચાયતોના સરપંચના હોદ્દાઓ ફાળવ્યા પછી (મહિલાઓ માટે અનામત સહિત) તાલુકામાં ગ્રામ પંચાયતોના સરપંચના બાકીના હોદ્દાઓ સામાન્ય ક્રમ ક્રમાંક ધરાવતા ગામડાઓને ક્રમિક રીતે ફાળવશે, જેમાં અનુસૂચિત જાતિઓ, અનુસૂચિત જનજાતિઓ અને સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગો માટે અનામત રહેલા સરપંચના હોદ્દાઓ નિયમ ૫,૬ અથવા ૭ હેઠળ ફાળવવામાં આવતા નથી, જો કે તે હોદ્દાઓની ફાળવણીમાં મહિલાઓ માટે અનામત રહેલા સરપંચના હોદ્દાઓની ફાળવણીને પ્રાધાન્ય આપવામાં આવશે. અનુસૂચિત જાતિઓ, અનુસૂચિત જનજાતિઓ અને સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગોની મહિલાઓ સિવાયની મહિલાઓ માટે અનામત રાખવામાં આવેલ.

૯. મહિલાઓ માટે સરપંચની અનામત કચેરીઓની ગણતરીઓ.

- (૧) અનુસૂચિત જાતિઓ, અનુસૂચિત જનજાતિઓ અથવા સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગોની મહિલાઓ માટે અનામત રાખવા માટે તાલુકામાં ગ્રામ પંચાયતોના સરપંચની હોદ્દાઓની સંખ્યા અનુસૂચિત જાતિઓ, અનુસૂચિત જનજાતિઓ અથવા

સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગો માટે અનામત રાખવાના સરપંચની હોદ્દાઓની સંખ્યાને ત્રણ વડે વિભાજીત કરીને મેળવવામાં આવશે.

- (૨) મહિલાઓ માટે અનામત રાખવાની બાકીની હોદ્દાઓની સંખ્યા પહેલા તાલુકામાં ગ્રામ પંચાયતોના સરપંચની કુલ હોદ્દાઓની સંખ્યાને ત્રણ વડે વિભાજીત કરીને નક્કી કરવામાં આવશે અને આ રીતે મેળવેલી સંખ્યાને પેટા-નિયમ (૧) હેઠળ અનુસૂચિત જાતિ, અનુસૂચિત જનજાતિ અને સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગોની મહિલાઓ માટે અનામત રાખવામાં આવતા સરપંચની હોદ્દાઓની કુલ સંખ્યા દ્વારા ઘટાડવામાં આવશે.

૧૦. ખાસ સીરીયલ નંબર અને સામાન્ય સીરીયલ નંબર ધરાવતા ગામડાઓની યાદી કેવી રીતે કામ કરે છે-દરેક તાત્કાલિક અનુગામી ચૂંટણીમાં -

(ક) અનુસૂચિત જાતિઓ, અનુસૂચિત જનજાતિઓ અથવા, યથાસ્થિતિ, સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગો માટે વિશેષ ક્રમિક સંખ્યા ધરાવતા ગામડાઓની યાદી -

(૧) જ્યાં અનુસૂચિત જાતિઓ, અનુસૂચિત જનજાતિઓ અથવા સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગો માટે અનામત સરપંચના અધિકારીઓની ફાળવણીનો પુરી થઈ ગયેલ હોય તેવા વિશેષ સીરીયલ નંબરને અનુસરીને વિશેષ સીરીયલ નંબરમાંથી શ્રેણીબદ્ધ રીતે કામગીરી ચાલુ રાખવી.

(૨) જ્યાં સુધી તે ખતમ ન થાય ત્યાં સુધી તેનું સંચાલન કરવું:અને

(૩) તે પુરી ગયા પછી શરૂઆતથી જ તેનું સંચાલન કરવામાં આવે.

(ખ) જ્યાં સુધી મહિલાઓ માટે અનામત સરપંચના હોદ્દાઓની ફાળવણીની વાત છે, ત્યાં સુધી સામાન્ય ક્રમિક સંખ્યા ધરાવતા ગામોની યાદી,

(૧) જ્યાં મહિલાઓ માટે અનામત રાખવામાં આવેલા સરપંચના હોદ્દાઓની ફાળવણી પૂરી થઈ ગઈ હતી તે સામાન્ય ક્રમાંકને અનુસરીને સામાન્ય સીરીયલ નંબરથી શ્રેણીબદ્ધ રીતે કાર્યરત રહેવાનું ચાલુ રાખશે:

(૨) જ્યાં સુધી તે પુરી ન થાય ત્યાં સુધી તેનું સંચાલન કરવું:અને

(૩) તે પુરી થઈ ગયા પછી શરૂઆતથી જ તેનું ફરીથી સંચાલન કરવામાં આવે.

૧૩. આમ, નિયમ ૪ એ અનુસૂચિત જાતિઓ, અનુસૂચિત જનજાતિઓ અને

સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગો માટે અનામત રાખવાની જરૂર હોય તેવા પંચના હોદ્દાઓની સંખ્યા નક્કી કરવાની જોગવાઈ કરે છે. નિયમોના નિયમ પમાં એવી રીતની જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે જેમાં નિયમ ૪ હેઠળ અનુસૂચિત જાતિઓ માટે અનામત હોદ્દાઓ ફાળવવાની જરૂર છે. નિયમ ૫ હેઠળ, દરેક ગામને અનુસૂચિત જાતિઓની સૌથી વધુ વસ્તી ધરાવતા ગામથી શરૂ કરીને એક વિશેષ ક્રમાંક આપવો જરૂરી છે.ત્યારબાદ અનુસૂચિત જાતિઓ માટે વિશેષ સીરીયલ નંબર ધરાવતા ગામને સરપંચના હોદ્દાઓ વારાફરતી વહેંચવા જરૂરી છે, જેથી મહિલાઓ માટે અનામત રહેલા સરપંચના હોદ્દાઓની ફાળવણીને પ્રાધાન્ય આપવામાં આવશે. તેવી જ રીતે, અનુસૂચિત જનજાતિઓ માટે ગામડાઓની યાદી તૈયાર કરવાની હોય છે, જેની શરૂઆત અનુસૂચિત જનજાતિઓની સૌથી વધુ વસ્તી ધરાવતા ગામડાથી થાય છે.

ત્યારબાદ, એકવાર અનુસૂચિત જાતિઓને સરપંચના હોદ્દાઓ ફાળવવામાં આવે તે પછી, નિયમોનો નિયમ ૬ અમલમાં આવે છે અને રાજ્ય સરકારે અનુસૂચિત જનજાતિઓ માટે અનામત સરપંચના હોદ્દાઓ, અનુક્રમે અનુસૂચિત જનજાતિઓ માટે વિશેષ ક્રમિક સંખ્યા ધરાવતા ગામડાઓને વારાફરતી ફાળવવા જરૂરી છે, તેથી તે પસંદગી મહિલાઓ માટે આરક્ષિત સરપંચના હોદ્દાઓની ફાળવણીને આપવામાં આવશે.ઉપરોક્ત વર્ગો માટે તૈયાર કરવામાં આવેલી યાદીઓના આધારે અનુસૂચિત જાતિઓ અને અનુસૂચિત જનજાતિઓ માટે સરપંચના હોદ્દાઓ અનામત રાખ્યા પછી, તાલુકામાં ગ્રામ પંચાયતોના સરપંચના હોદ્દાઓની કુલ સંખ્યાના ૧૦ ટકા

સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગોને ફાળવવા જરૂરી છે. તે વર્ગની અંદર પણ, મહિલાઓ માટે અનામત સરપંચના હોદ્દાઓની ફાળવણીને પ્રાધાન્ય આપવું જરૂરી છે.

નિયમોના નિયમો ૫,૬ અને ૭ હેઠળ અનુસૂચિત જાતિઓ, અનુસૂચિત જનજાતિઓ અને સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગો માટે તાલુકામાં ગ્રામ પંચાયતોમાં સરપંચના હોદ્દાઓની ફાળવણી કર્યા પછી, નિયમોનો નિયમ ૮ અમલમાં આવે છે અને તાલુકામાં ગ્રામ પંચાયતોના સરપંચના બાકીના હોદ્દાઓ (મહિલાઓ માટે અનામત હોય તે સહિત) સામાન્ય સીરીયલ નંબર ધરાવતા ગામડાઓને શ્રેણીબદ્ધ રીતે ફાળવવા જરૂરી છે, જેમાં અનુસૂચિત જાતિઓ, અનુસૂચિત જનજાતિઓ અને સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગો માટે અનામત રહેલા સરપંચના હોદ્દાઓ નિયમો ૫,૬ અથવા ૭ હેઠળ ફાળવવામાં આવતા નથી, તેથી તે પસંદગી નિયમો ૫,૬ અથવા ૭ હેઠળ ફાળવવામાં આવશે. અનુસૂચિત જાતિઓ, અનુસૂચિત જનજાતિઓ અને સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગોની મહિલાઓ સિવાયની મહિલાઓ માટે અનામત સરપંચ હોદ્દાઓની ફાળવણી માટે મહિલાઓ માટે અનામત સરપંચ હોદ્દાઓની ફાળવણી માટે આપવામાં આવશે. ઉપરોક્ત તમામ સરપંચના હોદ્દાઓ ફાળવવામાં આવ્યા પછી, બાકીની હોદ્દાઓ સામાન્ય વર્ગ (સામાન્ય) ને ફાળવવાની જરૂર છે.તેથી, યાદીઓ દરેક વર્ગની અંદર પોતાની રીતે કામ કરે છે અને દરેક નિયમની દ્રષ્ટિએ પંચની કચેરીઓ ફાળવવી જરૂરી છે અને તે મુજબ, અરજદારો માટે વિદ્વાન વકીલ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલી રીતે યાદીઓનું

સંચાલન કરવું શક્ય બનશે નહીં, એટલે કે, એકવાર કોઈ પણ વર્ગ માટે પંચનું પદ અનામત રાખવામાં આવે, પછીની ચૂંટણીમાં, તે બિન-અનામત હોવું જોઈએ, એટલે કે સામાન્ય વર્ગ (સામાન્ય) ને ફાળવવામાં આવે. અગાઉ નોંધ્યું છે તેમ, સંબંધિત નિયમો કે જેના હેઠળ સરપંચના હોદ્દાઓ અનામત છે અને ફાળવવામાં આવ્યા છે તે અરજીમાં પડકારનો વિષય નથી. આ સંજોગોમાં, અરજદારો માટે વિદ્વાન વકીલ દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલી દલીલ, અહીં ઉપર નોંધ્યા મુજબ વૈધાનિક યોજના સાથે સ્પષ્ટ રીતે વિરોધાભાસી છે, તે સ્વીકારને લાયક નથી. પ્રતિવાદીઓએ આ સંબંધમાં સંબંધિત નિયમોને અનુરૂપ સરપંચના હોદ્દાઓની ફાળવણી કરી હોવાથી, આવી ફાળવણીમાં દખલગીરીની બાંધધરી આપવા માટે કોઈ કાનૂની નબળાઈ હોવાનું કહી શકાય નહીં.

૧૪. ઉપરોક્ત કારણોસર, અરજી નિષ્ફળ જાય છે અને તે મુજબ, રદ કરવામાં આવે છે. નોટિસ ખર્ચની બાબતમાં કોઈ ઓર્ડર વિના બહાર પાડવામાં આવે છે. અગાઉ આપવામાં આવેલી વચગાળાની રાહત ખાલી છે.

(ન્યાયાધીશ-હર્ષા દેવાણી)

(ન્યાયાધીશ- એ. એસ. સુપૈયા)

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes,

the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.